

غلامحسین دوانی

حسابداری

در عرصه‌ی جهانی سازی

۸- جانشینی جامعه‌ی کار و تولید به تجربیات کارگاهی

۹- کاربرد نرم‌افزار به جای محفوظات ذهنی

۱۰- حاکمیت علوم و فناوری بر مفروضات ذهنی

گسترش سریع و همه‌جانبه‌ی تجارت جهانی مستلزم یک زبان واحد تجاری به نام حسابداری شده است. در همین راستا تلاش‌های مراجع حرفه‌ی حسابداری برای ایجاد زبان واحد تجارت بین‌الملل به ارائه‌ی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) و رشد بلاوقفه‌ی حسابداری و حسابرسی منجر شده است.

سیر تکاملی مؤسسات حسابرسی به عنوان واحد تلاشگر حرفه‌ی حسابداری از دهه‌ی ۱۸۷۰ تا کنون، همچون سایر مؤسسات بازرگانی منجر به ظهور مؤسسات غول‌آسای حسابداری و حسابرسی شده که خدمات بسیار متنوعی را در بازارهای جهانی ارائه می‌کنند. اگر روزگاری شاهد تعدد مؤسسات حسابرسی در اقصی نقاط عالم تجارت بودیم، امروزه غول‌های حسابرسی موسوم به چهار بزرگ (Big Four) حدود هفتاد درصد بازار حسابداری جهان را قبضه کرده‌اند.

الزامات امروز و اندازه‌ی اقتصاد کشور ما در دو دهه‌ی آینده و

فرآیند توسعه‌ی سرمایه و ذات رو به گسترش سرمایه‌داری به‌ویژه بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جهان را با الزامات و دگرگونی‌های گسترده‌ای مواجه ساخته است. اگر چه اصطلاح جهانی شدن تا سال ۱۹۸۰ در محافل دانشگاهی چندان شناخته شده نبود و برای اولین بار این اصطلاح در چاپ سال ۱۹۹۳ فرهنگ لغات آکسفورد به کار رفت، سیطره و گستره‌ی آن با شتاب بسیار جهان را در مؤلفه‌های خود گرفتار کرده است. ویژگی‌های اصلی دوران کنونی که موسوم به جهانی‌شدن یا جهانی‌سازی است عبارتند از:

۱- الحاق به سازمان تجارت جهانی

۲- تغییر محیط کسب و کار و حرفه‌ای‌تر شدن کسب و کار

۳- اقتصاد دانش‌محور

۴- گسترش زبان انگلیسی

۵- پیوند دانشگاه و مراکز آموزشی با صنعت و حرفه

۶- حاکمیت کار تیمی بر مهارت‌های فردی

۷- تغییر نگرش فردسالاری در سیاست، اجتماع و اقتصاد به

سیستم نظریه پردازی

علائمی مبنی بر آمادورفت مدیران مؤسسات بزرگ حسابرسی و خدمات مالی جهان در ایران، الزاماتی را بر حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی تحمیل خواهد کرد که چنانچه حرفه‌ی حسابداری از هم اکنون در صدد یافتن راهکارهای اصولی برای این الزامات برنیاید، صدمات سنگینی را بر خود تحمیل خواهد کرد.

بررسی تجربیات جهانی نشان می‌دهد که برای انجام کارهای بزرگ حسابداری و حسابرسی نیازمند وجود مؤسسات بزرگ حسابداری و حسابرسی خواهیم بود که بتوانند نقش خود را در شفافیت اقتصادی و اعتباردهی و اعتباربخشی صورت‌های مالی بنگاه‌های بزرگ ایرانی به‌درستی ایفا کنند. آمار منتشرشده‌ی اخیر از بازار حرفه‌ی حسابرسی جهان نشان می‌دهد که درآمد چهار مؤسسه‌ی بزرگ حسابرسی جهان (Big Four) در سال ۲۰۱۶ معادل ۱۲۷ میلیارد دلار با پیشتازی مجدد مؤسسه‌ی حسابرسی و خدمات مشاوره‌ای دیلویت با کسب درآمد ۳۶٫۸ میلیارد دلار بوده است. این رشد بلاوقفه‌ی این مؤسسات بدون شک ناشی از ادغام مستمر مؤسسات کوچک در این مؤسسات و جذب بهترین‌های حرفه در این چهار مؤسسه است.

فرآیند ادغام مؤسسات حسابرسی و تشکیل مؤسسات فراگیر سراسری از جمله الزامات امروز به‌شمار می‌رود. در جهان پیشرفته و روبه‌رشد کنونی که اقتصادهای سنتی به‌سرعت به اقتصادهای دانش‌محور با شهرهای مجازی و شهرک‌های الکترونیکی و اینترنتی تبدیل می‌شوند و بنیاد تجارت الکترونیکی را تشکیل می‌دهند. در چنین جهانی، حرفه‌ی حسابداری به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی جهانی شدن، راهکاری مگر هم‌سویی و هم‌سانی با الزامات جهانی شدن ندارد، از این‌رو حسابداران کشور باید به‌مدد فراگیری و کاربری ابزارهای جهانی شدن، به‌سرعت خود را به دانش نوین حسابداری و حسابرسی (وب، نرم‌افزارهای جهان‌شمول، زبان انگلیسی و...) مسلح کنند تا از قافله‌ی جهانی عقب نیفتند.

بدون تردید، این موضوع مستلزم مطالعه و شناخت اجمالی جهان کنونی و آتی به‌منظور تغییر در نگرش ساختار مؤسسات حسابرسی و تغییر رفتار سنتی حسابرسان، به‌کارگیری نسل فرهیخته‌ی مسلط به کاربرد دانش و ابزارهای نوین با استفاده از تجربیات امروز جهان حسابداری است. ■